

Van Hoof

zeggen dat het niet de bedoeling is om de 7,2 mln euro extra op de begroting van het ministerie van Defensie te korten. Wellicht is dit ooit het plan geweest, maar dat is in de loop van de tijd verdwenen.

Mevrouw Van Ardenne heeft een amendement ingediend in verband met het Project vervanging M109 houwtiers Zij veronderstelt dat de bestaande vuurmonden kunnen worden doorontwikkeld en dat de aanschaf van de pantserhouwtier 2000 niet nodig is. Ik heb hier twee problemen mee. In het gehele defensiematerieelproces zijn alle varianten in beeld gebracht. Mevrouw Van Ardenne kent de BC-brief waarin de alternatieven zijn opgesomd. Tevens is aangegeven waarom die alternatieven – andere vuurmondachtige wapensystemen zoals Brave Heart en de Amerikaanse systemen – niet aan onze eisen voldoen. De Kamer heeft hiermee overigens ingestemd. Wij hebben medegedeeld dat wij doorgingen in de richting van de pantserhouwtier 2000. Ik merk nog op dat de desbetreffende brief in de Kamercommissie volgens de normale procedure voor kennisgeving is aangenomen waardoor bij ons de indruk bestond dat de Kamer hiermee had ingestemd. Ik was dus wat verrast, om het voorzichtig te formuleren, dat op deze manier opnieuw de verwerving aan de orde kwam.

Dan heb ik nog een bezwaar tegen het voorstel van mevrouw Van Ardenne die ervan uitgaat dat er nog een aanpassing mogelijk is. Ook die variant is in ogenschouw genomen en door TNO bekeken. De uitkomst daarvan is dat een dergelijke aanpassing niet mogelijk is. Bij de vervanging van de vuurmonden zou er dus een groot probleem ontstaan. Mevrouw Van Ardenne stelt dat het niet verwerven van de pantserhouwtier op dit moment financiële ruimte geeft voor de Koninklijke landmacht. Hier staat tegenover dat in het budget een voorziening voor het project getroffen is. Binnen de Koninklijke landmacht zijn studies verricht naar de vuurkracht met name daar waar het gaat om de vervanging van de MLRS en de mortier 155 mm. Door een nieuwe inzet kan extra financiële ruimte ontstaan door de bredere inzet van de pantserhouwtier. Met andere woorden: de vervanging door de pantserhouwtier komt niet alleen

tegenwoordig aan de behoefte, maar creëert tevens financiële ruimte omdat andere vervangingen niet plaatsvinden. Ook vanuit dat oogpunt is er geen reden om de suppletore begroting op deze wijze aan te passen, nog los van de vraag wat dit inhoudelijk betekent. Op het artikel dat mevrouw Van Ardenne noemt is al een wijziging voorzien waarin een wisselwerking zit tussen exploitatie en investering. De ruimte door een verplaatsing naar de exploitatie zou door aanvaarding van dit amendement verdwijnen, waardoor de financiële problemen alleen maar groter worden. Tegen mevrouw Van Ardenne zeg ik dus dat aanvaarding van dit amendement zeer ongelukkig uitkomt.

Mevrouw **Van Ardenne-van der Hoeven** (CDA): Natuurlijk wil ik de Koninklijke landmacht niet in financiële problemen brengen met dit amendement. De bedoeling van dit amendement is om de komende tijd nog eens rustig naar dit type aanschaf te kijken. Moet dat in deze omvang? Moet het zo zwaar? Ik ben het eens met de staatssecretaris dat er een D-brief ligt; wij hebben alles al bekeken. Ik ben echter het traject nog eens nagegaan en gelet op de hoogte van het bedrag en het moment waarop wij nu ermee in zee gaan en omdat het om een verplichtingenbedrag gaat, hecht mijn fractie eraan om deze aanschaf voorlopig nog niet op de lat te zetten en die in een later stadium nog eens apart te behandelen.

Staatssecretaris **Van Hoof**: Ik begrijp wat mevrouw Van Ardenne zegt. Zij probeert alleen een probleem op te lossen dat er niet is. Integendeel, door deze wijziging ontstaan er problemen.

Naar aanleiding van de vraag of het moet in deze aantallen, in deze zwaarte en in deze omvang, het volgende. In debatten in het verleden over de aanschaf van materieel hadden mevrouw Van Ardenne en ik over een punt nooit verschil van mening: het moet gaan om middelen die niet alleen ten goede komen aan de inzet en de operationele capaciteit, maar ook aan de bescherming van het personeel. Een van de redenen waarom bijvoorbeeld getrokken vuurmonden steeds meer ongewenst zijn, is juist de bescherming van personeel. Aan het begin van deze middag heb ik nog een

convenant getekend over fysieke belasting in de sfeer van de arbeidsomstandigheden met mijn collega van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de vakcentrales, om te bewerkstelligen dat wij binnen de operationele inzet binnen Defensie zoveel mogelijk tegemoetkomen aan arbeidsomstandigheden en eisen die daarbij een rol spelen. In dat kader past zo'n pantserhouwtier PZH2000 heel goed, nog los van de bescherming die het geeft gezien de dracht die het wapen kent. Vanuit die optiek is het meer dan wenselijk om een wapensysteem van deze omvang, van deze sterkte en in deze uitvoering te verwerven ter vervanging van wat er nu is.

Gezien de procedure, gezien het feit dat wij in de D-brief fase zitten, gezien de noodzaak daartoe, gezien het feit dat de financiële middelen er zijn en er zelfs mogelijkheden zijn om binnen de begroting ruimte te creëren, denk ik dat mevrouw Van Ardenne met haar amendement, hoe positief haar overwegingen ook zijn, eerder nadelen veroorzaakt dan de bedoelde voordelen. Daarom dring ik er bij haar op aan om haar amendement te heroverwegen.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 20 maart 2002 over **de veiling van benzinelokaties**.

□

De heer **Hofstra** (VVD): Voorzitter. Er is verschillende keren met de regering gesproken over de benzinemarkt. Ik meen te mogen constateren dat er niet zo heel verschil meer is tussen wat de regering en wat Kamer graag wil. We staan op het scheiden van de markt. De VVD-fractie zou het dan ook aardig vinden als het voorziene proces thans in gang werd gezet. Op enkele prangende punten willen wij echter eerst nog graag duidelijkheid.

Het eerste betreft het feit dat de vier grote maatschappijen tot 1 januari 2005 50 stations zullen inleveren. Daarover zijn afspraken gemaakt. Wij vinden het goed dat dit gebeurt, maar dan moet tegelijkertijd

Hofstra

goed worden afgesproken dat dit reductie-effect niet weglekt door stations over te doen aan dochters of zonen, aan bedrijven waarmee men een relatie heeft. Er zou dan nadrukkelijk worden geopereerd onder een andere vlag, maar er is de verbinding doordat men bijvoorbeeld de aandelen in eigendom heeft.

Het tweede punt betreft de functiescheiding. We hebben benzinstations en wegrestaurants. Het is al sinds jaar en dag gebruikelijk dat je bij benzinstations bijna-restaurants hebt, ook al kun je niet overal zitten. Je kunt bij die stations eten en drinken. Volgens het principe gelijke monniken gelijke kappen zou je bij wegrestaurants dan ook benzine moeten kunnen krijgen, niet in de restaurantzaal, dat is een beetje onpraktisch, maar vlak daarbij, aan de buitenkant en op het terrein van het restaurant. We hebben in Nederland veel wegrestaurants. Onze stelling is dat als je gaat veilen degene die gaat bieden moet weten of bij een wegrestaurant een benzinepompje kan worden geplaatst. Op dit punt vragen wij om duidelijkheid. Eigenlijk heeft de minister van Economische Zaken in het overleg ons standpunt min of meer overgenomen. Dat was begrijpelijk. De functiescheiding zou dus worden opgeheven. Als met de veiling wordt begonnen, moet dat echter duidelijk zijn. Mede namens collega Crone van de PvdA-fractie dien ik op dit punt de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het traject MDW Benzinemarkt mede is ingezet om nieuwe toetreders een kans te geven op de Nederlandse benzinemarkt, waardoor meer concurrentie en lagere prijzen kunnen ontstaan;

overwegende dat opheffing van de functiescheiding tussen benzinstations en wegrestaurants bijdraagt aan de marktdynamiek en dat duidelijkheid over het opheffen van de functiescheiding noodzakelijk is voor de veiling;

van oordeel dat het voor de concurrentieverhoudingen van

belang is dat de vier grootste oliemaatschappijen voor 1 januari 2005 vijftig lokaties minder zullen exploiteren;

verzoekt de regering, op korte termijn te starten met de veiling van benzinelokaties, waarbij dient te worden uitgegaan van het opheffen van de functiescheiding en waarbij de vier grootste benzine-maatschappijen niet aan de reductieverplichting van 50 stations mogen voldoen via benzine-maatschappijen die een juridische, financiële en/of bedrijfsmatige relatie hebben met deze vier maatschappijen waarbij op overtreding hiervan strenge sancties worden gesteld,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Hofstra en Crone. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 252 (24036).

De heer Crone (PvdA): Voorzitter. In het algemeen overleg heeft de heer Hofstra gezegd dat bij de eerste veiling niet bekend moet worden gemaakt wie de lokatie heeft verkregen. Bekendmaking zou bij de andere bidders namelijk strategisch gedrag kunnen uitlokken. Aan het kabinet vraag ik het veilingreglement zodanig aan te passen dat datgene gebeurt wat ook de heer Hofstra in het algemeen overleg heeft aangegeven.

De heer Hofstra (VVD): Ik hoef de vraag alleen maar te reflecteren, mevrouw de voorzitter.

De heer Stroeken (CDA): Voorzitter. Ik heb namens de fractie van het CDA een motie voorbereid. Die is echter van dezelfde strekking als de motie die zojuist is voorgelezen. Daarom hoef ik de mijne niet meer in te dienen. Ik steun de motie-Hofstra van harte.

Voorzitter: Weisglas

Minister Jorritsma-Lebbink: Voorzitter. Ik zal op de helft van de motie ingaan, te weten op het onderdeel functiescheiding. Over dat onderdeel kan het kabinet ook het

meest positief zijn. Ik kom met de vrolijke boodschap en de heer Zalm zal de wat ingewikkelder boodschap voor zijn rekening nemen.

Ik ben het met de heer Hofstra eens: vóór de eerste veiling moet duidelijk zijn hoe wij de functiescheiding gaan behandelen. Dat moet dan compleet duidelijk zijn. Opheffing van de functiescheiding vind ik overigens een eenvoudige dereguleringsmaatregel, zoals wij veel vaker hebben getroffen. Wij gaan niet met een schaarste knippen wie het voor- en het nadeel heeft. Ik ben ervan overtuigd dat deze deregulering nieuwe mogelijkheden creëert voor alle betrokken bedrijven. Een onderneming voorschrijven wat mag en moet is niet meer van deze tijd. Dat willen wij dus ook niet meer. Wij willen evenmin ingewikkelde overgangstrajecten à la het huidige benzinetraject. Opheffen van de functiescheiding moet snel en simpel, zodat een einde komt aan de onzekerheid en geen ongelijkheid ontstaat. Bij opheffing geldt het voor iedereen en niet pas na de eerste veiling. Een breed draagvlak is daarbij misschien moeilijker, gezien de gevestigde belangen. Daar moeten wij ons echter niet door laten weerhouden. Andere processen, zoals de veiling, mogen door de functiescheiding niet vertraagd worden. Kortom, op korte termijn moet er maximale duidelijkheid voor iedereen zijn.

Er is inmiddels advies ingewonnen bij de landsadvocaat, die opheffen mogelijk en rechtmatig acht. Ik werk op dit moment voorstellen uit. Begin juni zullen ze in een consultatieronde aan de marktpartijen worden voorgelegd, zodat wij vóór het einde van die maand een kabinetsstandpunt geformuleerd kunnen hebben. Ruim voor de eerste veiling zal het ook bij de Kamer duidelijk zijn wat het precieze model is.

Aan dit deel van de gevraagde duidelijkheid voldoe ik. De uitspraak van de wenselijkheid beschouw ik als een signaal in de richting van marktpartijen dat tegenspartelen niet helpt.

Minister Zalm: Voorzitter. Ik zit vandaag in de afdeling leed aanzeggen. De hele redenering onder de benzinemarkt is een vlaggenredenering. Er zijn vier merken die het rijkswegennet domineren. Dat

De heer Zalm, minister van Financiën

© M. Sablerolle – Gouda

moet worden beperkt, zodat de netwerkeffecten kleiner worden. Dat is de manier waarop wij het convenant hebben gesloten. Het voordeel van die redenering is dat men een Shell-benzinestation niet kan verkopen aan een ander merk, terwijl men vervolgens Shell-benzine blijft verkopen. Dat is niet de manier van inkrimpen van het aantal. Economisch eigendom is bij het convenant dus niet het criterium geweest. Het convenant is gebaseerd op vlaggen en een daarmee samenhangend loyaliteitssysteem, waardoor een netwerkeffect op de markt optreedt. Als de indieners vasthouden aan het laatste gedeelte van de motie, betekent het dat wij het dit jaar kunnen schudden. Dan moet over het hele convenant worden heronderhandeld. Ik weet niet hoe dat gaat aflopen. Misschien dat er dan überhaupt geen convenant meer is. Dat is een ernstige inbreuk, misschien onbedoeld. Als het een beoogd effect is, draag ik dit ellendedossier met veel plezier over aan mijn ambtsopvolger. Hier is geen lol mee te beleven.

De heer **Hofstra** (VVD): De indieners beogen in ieder geval niet dat de minister zulke treurige woorden tot zijn opvolger moet richten. Het gaat ons erom dat de concurrentie begint te werken en dat er sprake is van gelijke behandeling. In het laatste

algemeen overleg zei de minister dat het feit dat er nog een relatie ligt, geen rol mag spelen. De brief was niet voor 100% duidelijk. De minister heeft heel duidelijk gezegd wat hij ervan vindt. Wij willen dat dit meetelt, omdat wij het rechtvaardig vinden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, morgen aan het einde van de vergadering over de motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 4 april 2002 over "**de ondernemende samenleving**".

De **voorzitter**: De heer Hindriks heeft mij meegedeeld dat hij helaas wegens ziekte verhinderd is om het woord te voeren. In zijn plaats geef ik het woord aan de heer Bolhuis.

□

De heer **Bolhuis** (PvdA): Voorzitter. Dit debat is aangevraagd omdat het algemeen overleg de indruk achterliet dat wij het niet helemaal eens waren over het woud aan subsidieregelingen dat wij in dit land kennen. De Algemene Rekenkamer

heeft vastgesteld dat de resultaten daarvan vaak niet zo duidelijk zijn, evenmin als de doelstellingen. Wij hebben bepleit om daarin een zekere vereenvoudiging toe te passen en het daardoor vrijkomende geld te gebruiken voor verhoging van de zelfstandigenaftrek voor de zelfstandige ondernemer en voor verlaging van de Vpb. Vandaar dat ik daarover graag een motie indien.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het rapport van de Algemene Rekenkamer over stimulering van het MKB en ondernemerschap vaststelt dat van veel van de 28 subsidieregels, hierin genoemd, niet kan worden vastgesteld of de beoogde resultaten zijn bereikt;

overwegende dat deze subsidie-regelingen mede worden gefinancierd met door ondernemers betaalde belastingen;

overwegende dat zorgvuldig met belastinggeld omgegaan moet worden en voorts dat bovengenoemde regelingen niet aan de VBTB-doelstellingen voldoen;

verzoekt het kabinet, deze regelingen nogmaals tegen het licht te houden met als criteria kosteneffectiviteit en VBTB-doelstellingen en naar bevind van zaken deze subsidies in de begroting 2003 te schrappen, behoudens de regelingen die alsnog wel aan bovengenoemde criteria voldoen;

verzoekt de regering, met voorstellen te komen om de daardoor vrijvallende middelen te benutten voor verhoging van de zelfstandigenaftrek alsmede de eerste stap van verlaging van de Vpb,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Is de motie nog medeondertekend?

De heer **Bolhuis** (PvdA): Ja, door de heer Van Walssem. Ik kijk ook naar de heer Wijn, want van de heer Hindriks begreep ik dat hij de motie ook zou medeondertekenen.